ÖLÇEK

Aylık Coğrafya Dergisi

YIL : 1 SAYI : 2

Piri Reis Haritası 1513 yılında ceylan derisi üzerine Gelibolu'da çizilmiş olup, bu harita 1517 yılında kendi eliyle Mısır'da Yavuz Sultan Selim'e verilmiştir.

NİSAN'98

Sahibi

Zeynep Karapınar

Yazı İşleri Müdürü ve Genel Yayın Yönetmeni

Arslan Aytekin

Yayın Kurulu

Ayfer Koçak
Çiğdem Köseoğlu
Nesrin Bilen
Özlem Acar
İlhami Genç
Filiz Özkartal
Yusuf Koçoğlu
Yusuf Kapan
Kenan Özdemir
Emine Polatbaş

Dergimize gönderilen yazılar Yayın Kurulumuzca değerlendirildikten sonra yayımlanır. Gönderilen yazılar iade edilmez.

Yazışma Aresi

Fırat Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü ELAZIĞ

Tlf : 0. 424. 212 85 00 / 3322

Tolga Ofset Tahsildar Kasım Yıldız Sok. No: 26 / A ELAZIĞ

Tlf : 0. 424. 212 39 26

Dizgi ve Baskı

TOLGA OFSET

Tlf : 0. 424. 212 39 26 ELAZIĞ

Yazıların her türlü sorumluluğu yazarlarına aittir.

Basım Yılı : Nisan 1998

İÇİNDEKİLER Sayfa

Bizden 2

Başyazı 3

Eğitim Kurumlarımız 4
İstanbul Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü

Coğrafya'da İz Bırakanlar 5
Prof. Dr. Sırrı ERİNÇ

Çevre Sorunları ve Şehirleşme Hareketleri 7
Arş. Gör. Zeki BOYRAZ

Çevre ve Nüfus 8
Prof. Dr. Nusret ŞEKERDAĞ

Coğrafya Meslek Haftaları 10

Kurumlarımız - Kuruluşlarımız 11
Meden Tetkik ve Araştırma Enstitüsü (MTA)

Yayınlar Arasında Dergilerimiz/Kitaplarımız 12
Türk Ülkeleri ve Türklerin Yaşadığı Bölgelerin Coğrafyası
Coğrafya Haberler Bülteni

Türk Cumhuriyetleri ve Türk Coğrafyası 15

Coğrafya'da Üçüncü Boyut 16

Bir Sosyolog Gözüyle 18
Göç Olgusuna Sosyolojik Bakış

Can Suyu Projesi 20

Avrupa'ya Adım Adım 22

Meraları Mevlam Kayıra 23

Basında Coğrafya 24
Ballıca Bir Dünya Harikası
En Eğlenceli Coğrafya Sınıfı
İstanbul'a 17 İlçe Geliyor
Sıtmanın Köküne kibrit Suyu
Neden Altın Boynuz
Ağaç Kesme Cezası
Yeşilin Ölümü
Paleosen'de Denizler Neden Isındı
Nallıhan Kuş Cenneti
Geometri Bilen Kuş
O da İçimizden Biri
Orman ve Fatih

Dünya İklimleri 29
Afganistan - Almanya

Bunları biliyor muydunuz ? 30

Bulmaca Köşesi 31

BÖLGESEL COĞRAFYA NEDİR ? NE DEĞİLDİR ?

Bölgesel Coğrafya ülkemizde pek anlaşılamamış, hatta yanlış anlaşılmış bir bilim dalıdır. Bölgesel Coğrafya'yı Fiziki ve Beşeri Coğrafya konularının belirli bir sahada topluca incelenmesi olarak algılarız. Nitekim **ARDEL** Bölgesel Coğrafya'yı; *Umumi Coğrafya prensiplerinin bütünü yahut bir kısmının mahdut bir sahaya tatbik edilmesidir* ([1]) şeklinde tanımlamıştır. **TANOĞLU** ise; *yeryüzü olayları aralarındaki kozal bağlantılar dahilinde yeryününün tamamında ineleniyorsa, bu taktirde bunlar Genel Coğrafya'nın, yeryüzünün bir kısmında tetkik ediliyorsa bu taktirde bu olaylar Mevzii Coğrafya'nın objesini teşkil ederler* ([2]) demiştir. Aynı şekilde **ELİBÜYÜK**'te; *Yeryüzünde her hangi bir alanın (gerek coğrafi, gerek doğal, gerekse idari) Bölgesel Coğrafya yönünden araştırılması veya seçilen o alanda Coğrafya'nın bütün konularının belli bir plan dahilinde araştırılması veya aynı sahanın Coğrafya'nın bir konusu yönünden araştırılmasıdır. Yani Bölgesel Coğrafya (Mevzii, Ülkeler veya Yerel), genel olarak monografik bir çalışma özelliği taşır* ([3]) demektir. Tüm bu tanımlara baktığımızda Bölgesel Coğrafya'nın Genel Coğrafya'dan pek farklı olmadığını, sadece konuları ele alış şeklinde farklılık olduğunu düşünebiliriz. Ancak Bölgesel Coğrafya'nın yöntem ve konuları ele alış şekli Genel Coğrafya'dan tamamen farklıdır. Her şeyden önce Genel Coğrafya analitik bir yöntemle konuları ele alır, Bölgesel Coğrafya ise bir sentez bilimidir.

Bölgesel Coğrafya'nın bu farklılığını **ERİNÇ** şöyle ifade etmektedir; "*Bölgesel Coğrafya'da esas gaye mekanın özelliklerinin terkip yoluyla ortaya konması ve izahıdır. Bölgesel Coğrafya'da yerden yere değişen coğrafi ortam şartlarının heyeti umumiyesinin müşterek tesiri altında mekanın iktisap ettiği manzara ve durum, bir sentez dahilinde ortaya konur; muhtelif amiller arasında münasebetler ve uzvi bağlar açıklanır* ([4]). Bu ifadelerden de anlaşılacağı gibi Bölgesel Coğrafya çalışmalarının asıl amacı incelenen sahadaki coğrafi olaylarının bir katalogunu çıkartmak değil, bilakis o sahayı diğer yerlerden farklı kılan asıl unsurun araştırılıp ortaya çıkarılmasıdır. Bu durumu **ERER** şöyle özetlemiştir : *Bölgesel Coğrafya Sistematik Coğrafya bilgileri ışığında, belli bir mekan için topluca bir sentez yapmak ve bu mekana ait renk ve karekterleri tayin edebilmekten ibarettir* ([5]).

Öyleyse, Bölgesel Coğrafya, Sistematik Coğrafya konularının belli bir sahada ele alınması değil. çalışma alanında coğrafi görünümün oluşmasında en etkili faktörün belirlenmesi ve bunun nedenlerinin açıklanmasıdır. Bu nedenle, birçok coğrafyacı, coğrafi çalışmalarda son hedefin bölgesel inceleme olduğu kanısındadır ve Bölgesel Coğrafya'yı coğrafi araştırmanın zirvesi olarak görmektedirler. Gerçekten modern coğrafi anlayışa göre; Coğrafya, farklı yerlerin kendine özgü farklı özelliklerinin ortaya konulmasıyla, başka bir deyişle, bölgeyi meydana getiren unsurların bölge yapısındaki rollerini araştırmakla uğraşır.

O halde Bölgesel Coğrafya'yı Sistematik Coğrafya'nın bir sahaya yüzeysel olarak uygulanması gibi görmek, bir monoğrafya çalışmasından ibaret sanmak, coğrafyanın aslı olan bu bilim dalını tanıyamamış olmaktan kaynaklanmaktadır.

Yrd. Doç. Dr. Ali YİĞİT

---

1 *ARDEL, A., Klimatoloji (3. baskı), İ. Ü. Coğr. Enst. Yay. No : 7, 1973, İstanbul. s. 12*
2 *TANOĞLU, A., 1964, Coğrafya Nedir, İ. Ü. Coğr. Enst. Derg., 14, 3 - 14, İstanbul.*
3 *ELİBÜYÜK, M., Matematik Coğrafya, Ekol Yayınevi, 1995, Ankara, s. 45*
4 *ERİNÇ, S., 1963, Tatbiki Coğrafya ve Planlama, İTÜ Şehircilik Konferansları (1962 - 63), 1 - 37.*
5 *ERER, S., 1977, Coğrafi Yöntemlerde Yeni Eğilimler ve Coğrafyanın Sınırları, İ. Ü. Coğr. Enst.*